

بررسی اثر تحقیقات بر نوسانات عملکرد زعفران

علیرضا کرباسی^{*}، محمد حسینی^آ، زهرا مقیمی^آ، عبدالله ملافیلابی^آ

^۱ استاد گروه اقتصاد کشاورزی، دانشگاه فردوسی مشهد؛ ARkarbasi2002@yahoo.com

^۲ پژوهشگر گروه زیستفناوری مواد غذایی، موسسه پژوهشی علوم و صنایع غذایی؛ hosseinimo@yahoo.com

^۳ کارشناس ارشد اقتصاد کشاورزی؛ zahramoghimi85@gmail.com

^۴ استادیار گروه زیستفناوری مواد غذایی، موسسه پژوهشی علوم و صنایع غذایی؛ dr_filabi@yahoo.com

چکیده

در این تحقیق به بررسی همبستگی بین اثر تحقیقات بر عوامل مؤثر بر افزایش عملکرد زعفران پرداخته شده است که تعداد ۲۱۵ زعفران کار به عنوان نمونه آماری با روش نمونه‌گیری طبقه‌ای به طور تصادفی انتخاب شدند. روش تحقیق، پیمایشی توصیفی است. تحلیل داده‌ها در بخش توصیفی با استفاده از جداول فراوانی و در بخش استنباطی با استفاده آزمون خی دو انجام شد. نتایج تحقیق نشان داد که تحقیقات بر متغیرهای آبیاری تابستانه و کود اسفند تأثیری نداشت ولی تاثیر آن بر متغیر وزن پیاز معنی دار بود. به نظر می‌رسد کشاورزان زعفران کار درشتی پیاز را برای احداث مزارع خود کاملاً مشهود دیده‌اند. از طرف دیگر، برای مناطق عملده زعفران کاری در خراسان به دلیل محدودیت منابع آبی، آبیاری تابستانه مقدور نبوده است و تعداد کمی از کشاورزان که این تیمار را اعمال کردند، تاثیر مثبت آن را مشاهده کردند. همچنین ممکن است بدلیل بارندگی‌های مناسب در اوخر زمستان، محلول‌پاشی کود در این زمان در نظر گرفته نشود. چنانچه کشاورز زعفران کار تمام روش‌های به زراعی افزایش عملکرد زعفران را در مزارع تازه احداث شده خود اعمال کند، کاملاً مشخص است که به حداقل پتانسیل افزایش عملکرد منطقه که در تحقیقات ثابت شده، خواهد رسید.

کلمات کلیدی: عملکرد، وزن پیاز، همبستگی.

مقدمه

زعفران از جنبه‌های مختلف اقتصادی، اجتماعی، زیست‌محیطی و سیاسی جایگاه ویژه‌ای در کشاورزی ایران و به خصوص مناطق زعفران کاری دارد. کاهش میزان منابع آبی و به دنبال آن کاهش سطح زیر کشت محصولات زراعی دارای نیاز آبی بالا منجر به افزایش رو به رشد کشت و کار زعفران به عنوان گیاهی با نیاز آبی پایین به ویژه در استان‌های خراسان رضوی و جنوبی شده است (خاوری و همکاران، ۱۳۹۱). با وجود اینکه ایران عملده‌ترین تولیدکننده این محصول در دنیا محسوب می‌شود، میزان عملکرد زعفران در کشور ما به طور متوسط ۳/۹۶ کیلوگرم در هکتار است که در مقایسه با کشورهایی مانند اسپانیا با ۱۵ کیلوگرم در هکتار تفاوت قابل ملاحظه‌ای وجود دارد. بنابراین، بین عملکرد پتانسیل و عملکرد واقعی این گیاه در کشور فاصله زیادی وجود

^{*} علیرضا کرباسی - ARkarbasi2002@yahoo.com